

Fonden for økologisk landbrug - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr. Note	Basisbudget 2013	Ændringsbudget 2013	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

INDTÆGTER:

1. Overført fra forrige år	274	1.012	6	269
Produktionsafgifter	0	0	0	-
2. Promillemidler	10.000	10.000	61	0
CO ₂ – midler	0	0	0	-
3. Særbevilling og anden indtægt	0	5.000	31	-
Renter	0	0	0	-
4. Tilskud til fondsadministration	250	250	2	0
I. Indtægter i alt	10.524	16.262	100	55

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål

Afsætningsfremme	1.783	1.783	12	0
Forskning og forsøg	4.015	7.500	49	87
Produktudvikling	0	114	1	-
Rådgivning	0	1.104	7	-
Uddannelse	300	500	3	67
Sygdomsforebyggelse	0	0	0	-
Sygdomsbekæmpelse	0	0	0	-
Dyrevelfærd	725	820	5	13
Kontrol	0	0	0	-
Særlige foranstaltninger	0	0	0	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	3.314	3.471	23	5
II. Udgifter til formål i alt	10.137	15.292	100	51

Fondsadministration

Generel fondsadministration	250	250	71	0
5. Effektivurderinger	50	50	14	0
Revisionsudgifter	40	40	11	0
6. Bestyrelseshonorar	10	10	3	0
III. Administration i alt	350	350	100	0

IV. Udgifter i alt	10.487	15.642		49
---------------------------	---------------	---------------	--	-----------

Overførsel til næste år	37	620		
Overførsel til næste år, % af årets udgift	0,4	4,0		

Fonden for økologisk landbrug - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudget 2013	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D
Note				

Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere:

Økologisk Landsforening	3.762	5.513	37	47
Videncentret for Landbrug	3.160	4.197	31	33
Aarhus Universitet	1.014	1.014	10	0
Udviklingscenter for Husdyr på friland	484	676	5	40
Dyrenes Beskyttelse	600	600	6	0
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	383	383	4	0
GartneriRådgivningen	300	300	3	0
Bjarne Viller Hansen	0	253	0	-
Agrologica	67	252	1	276
Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning	242	242	2	0
Kalø Økologisk Landbrugsskole	0	200	0	-
Københavns Universitet	0	199	0	-
Økologisk Samsø	0	195	0	-
Andelsforeningen Smag på Endelave	0	190	0	-
Krogerup Avlsgård	0	173	0	-
Jørgen Holst	0	162	0	-
Ole Panduro	0	150	0	-
Naturstyrelsen Himmerland	0	135	0	-
Danske Æg	125	125	1	0
Janne Brændbye	0	114	0	-
Peter Kirk-Haugstrup	0	95	0	-
Westergaards Planteskole	0	94	0	-
BusinessByHeart	0	30	0	-
V. I alt	10.137	15.292	100	51

Basisbudget 2013 er senest indsendte og godkendte budget.

Note 1. Der er budgetteret med en overførsel fra 2012 på 1.012 t.kr. jf. fondens årsregnskab for 2012.

Note 2. Der er budgetteret med en indtægt på 10 mio. kr. jf. finansloven for 2013.

Note 3. Regeringen og Enhedslisten har indgået en aftale om 5 mio. Kr. i 2013 til en pulje for eksperimenterende økologi - fremme af nye produktionsformer. I forlængelse heraf blev der afviklet 2 ansøgningsrunder i hhv. maj og juni 2013. På side 3 ses en oversigt over de projekter, som har fået bevilget tilskud under puljen.

Note 4. Tilskuddet til fondsadministrationen ydes af Landbrug & Fødevarer.

Note 5. Der er afsat 50 kr. til effektiviserings af støttede projekter.

Note 6. Der afsættes 10 tkr. til rejsegodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer i forbindelse med møder.

Fonden har genbevilget ubenyttede tilskud med henblik på at tilskudsmodtager kan gennemføre de for 2012 planlagte aktiviteter i 2013. Det drejer sig om følgende projekter:

Videncentret for Landbrug:

1. Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling: Genbevilget 29 t.kr. jf. note 24 i supplerende oplysninger
2. Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk fjerkræproduktion: Genbevilget 65 t.kr. jf. note 26 i supplerende oplysninger
3. Robuste racer i økologisk sohold: Genbevilget 63 t.kr. jf. note 27 i supplerende oplysninger

I overensstemmelse med § 5 jf. Bekendtgørelse nr. 1099 af 21. september 2010 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet er der udarbejdet et ændringsbudget, hvor ovennævnte tilskud er indarbejdet.

Fonden for økologisk landbrug - Ændringsbudget 2013

Pulje for eksperimenterende økologi - fremme af nye produktionsformer

- oversigt over de 24 støttede projekter heraf 3 rejseholdsprojekter.

Projektitel	Bevilget tilskud 1.000 kr.
1 Landsdækkende Økologisk Rejsehold - eksperimentel økologi for økologiske landmænd	180
2 Rejsehold til afklaring, udvikling og styring af projekter for landmænd	100
3 Rejsehold: Dyrevelfærd By Heart	30
4 Afprøvning af alternative midler til fremme for sundhed og velfærd i økokvægbesætninger	700
5 Lyngheden - alternativ til konventionel husdyrgødning og halm	401
6 Sen fravæning af kalve i malkekvægbesætninger - et pilotstudium	400
7 Sortbroget Jysk Malkerace - bevaring igennem udvikling	351
8 Spuleomrøring - innovativ og en enkel omrøring af tørstofrig biomasse i biogasanlæg	253
9 Sikre efterafgrøder med nye strategier for etablering	200
10 Katalog over udnyttelse af randzonerne - baseret på landmandseksperimenter	200
11 Læring og oplevelse på alsidigt økologisk landbrug	200
12 Æblefrø til æbleoaser	199
13 Nye ejer- og produktionsformer på Samsø	195
14 Frostfri vand til smågrise på mark	192
15 Udvikling af økologiske strand-, hav- og jordbrugsproduktion på Endelave	190
16 Økologisk Fuldkorn II	185
17 Komposteringsmetoder til småskalabrug	173
18 Selvforsyning med energi via minibiogas-løsning	162
19 Low input - mælkeproduktionssystemets indvirkning på økologisk bæredygtighed og mælkesundhed	150
20 Udvikling af økologisk honning fra Livø - nye metoder og produkter	135
21 Øko-gedekid som convenience-gourmetmad	114
22 Adgang til åbne udearealer i forældredyrproduktion - fjerkræ	99
23 Nænsom, lokal slagtning af fjerkræ	95
24 Produktion af økologiske danske figner i uopvarmede plasttunneler	94
i alt	4.998

Samlede tilskud fordelt på formål

Afsætningsfremme	0
Forskning og forsøg	3.485
Produktudvikling	114
Rådgivning	1.104
Uddannelse	200
Sygdomsforebyggelse	0
Sygdomsbekæmpelse	0
Dyrevelfærd	95
Kontrol	0
Særlige foranstaltninger	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	0
Tilskud til formål i alt	4.998

Supplerende oplysninger - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudg et 2013	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt:	3.762	5.513	
Forskning og forsøg:			
1 Lyngheden - alternativ til konventionel husdyrgødning og halm	0	401	§ 11
2 Sen fravæning af kalve i malkekvægbesætninger - et pilotstudium	0	400	§ 11
3 Sortbroget Jysk Malkerace - bevaring igennem udvikling	0	351	§ 11
4 Økologisk græsfrøavl - update	300	300	§11
5 Høsilage - optimering af proteinkvalitet til malkekøer	300	300	§11
6 Innovative økologiske dyrkningssystemer - Økologi i Sporet	208	208	§11
7 Formidling og demonstration af økologisk forskning fra økologiske GUDP-projekter	204	204	§11
8 Adgang til åbne udearealer i forældredyrproduktion - fjerkræ		99	§11
Forskning og forsøg i alt	1.012	2.263	
Afsætningsfremme:			
9 Kampagne for økologisk frugt og grønt i detailhandlen	600	600	§5
10 Kampagne for økologisk svinekød	400	400	§5
11 Kampagne for økologisk mælk	400	400	§5
Afsætningsfremme i alt	1.400	1.400	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer:			
12 Økologisk dyrkning af energiafgrøder under bæredygtige forhold	350	350	
13 Recirkulering af næringsstoffer fra by til land	350	350	
14 Håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika	270	270	
15 Effektive afgræsningsstrategier med skriftlige dyrearter	225	225	
16 Økologisk mælk uden foderindkøb	155	155	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	1.350	1.350	
Rådgivning:			
17 Sikre efterafgrøder med nye strategier for etablering	0	200	§2 stk.1 nr. 2
18 Katalog over udnyttelse af randzonerne - baseret på landmandseksperimenter	0	200	§2 stk.1 nr. 2
19 Rejsehold til afklaring, udvikling og styring af projekter for landmænd	0	100	§2 stk.1 nr. 2
Rådgivning i alt	0	500	

Supplerende oplysninger - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudg et 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

Videncentret for Landbrug i alt:	3.160	4.197	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer:			
20 Økologisk vidensfundament til nye landmænd	400	400	
21 Økologisk gødning baseret på fast organisk materiale behandlet i biogasanlæg	364	364	
22 Crimpning - når en våd høst er penge værd	350	350	
23 Rapsologi - vejen til at dyrke økologisk vinterraps i Danmark	300	300	
24 Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling	300	329	
25 Ressourcebevidst økologisk dyrkningssystem	250	250	
26 Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk fjerkræproduktion	0	65	
27 Robuste racer i økologisk sohold	0	63	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	1.964	2.121	
Forskning og forsøg:			
28 Afprøvning af alternative midler til fremme for sundhed og velfærd i økokvægbesætninger	0	700	§11
29 Økologiske markforsøg - højere udbytter og mere robust produktion i kløvergræs og vårsæd	475	475	§11
30 Dansk økologisk protein til danske husdyr (ØkoProtein)	421	421	§11
Forskning og forsøg i alt	896	1.596	
Uddannelse:			
31 Rammerne for Økologi-Kongress 2013	300	300	ej statsstøtte
Uddannelse i alt	300	300	
Rådgivning:			
32 Landsdækkende Økologisk Rejsehold - eksperimentel økologi for økologiske landmænd		180	§2 stk.1 nr. 2
Rådgivning i alt	0	180	
Aarhus Universitet i alt:	1.014	1.014	
Forskning og forsøg :			
33 Flerårige kløvergræsmarker til afgræsning	383	383	§11
34 Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng	242	242	§11
35 Færre døde høns	237	237	§11
36 Resistens mod gulrust i hvede og triticale	152	152	§11
Forskning og forsøg i alt	1.014	1.014	

Supplerende oplysninger - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudg et 2013	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt: 484 676

Forskning og forsøg:

37 Miljøsikker produktion af ungsvin på friland	359	359	§ 11
38 Vintervelfærd for so og grise i farefold med pil	125	125	§ 11
39 Frostfri vand til smågrise på mark	0	192	§ 11
Forskning og forsøg i alt	484	676	

Dyrenes Beskyttelse i alt: 600 600

Dyrevelfærd:

40 Optimering af økologi og dyrevelfærd på mindre økologiske bedrifter	600	600	§11
Dyrevelfærd i alt	600	600	

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt: 383 383

Afsætning:

41 Biodynamisk salg fremme via sociale medier og via direkte kundeinformation	383	383	§2, stk. 1, 4b
Afsætning i alt	383	383	

GartneriRådgivningen i alt: 300 300

Forskning og forsøg:

42 Optimering af dyrkningssikkerhed i økologisk kernefrugt	300	300	§11
Forskning og forsøg i alt	300	300	

Bjarne Viller Hansen i alt: 0 253

Forskning og forsøg:

43 Spuleomrøring - innovativ og en enkel omrøring af tørstofrig biomasse i biogasanlæg	0	253	§11
Forskning og forsøg i alt	0	253	

Agrologica i alt: 67 252

Forskning og forsøg:

44 Økologisk Fuldkorn II	0	185	§ 11
45 COBRA - Coordinating Organic plant Breeding Activities for Diversity	67	67	§ 11
Forskning og forsøg i alt	67	252	

Supplerende oplysninger - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudg et 2013	Specifikation af anvendt statsstøtteregel
Note			

Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning i

alt:	242	242	
Forskning og forsøg:			
46 Æblesorters robusthed med "Topaz-plet" - en ny æblesygdom	242	242	§11
Forskning og forsøg i alt	242	242	

Kalø Økologisk Landbrugsskole i alt:

Uddannelse			
47 Læring og oplevelse på alsidigt økologisk landbrug	0	200	ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	200	

Københavns Universitet i alt:

Rådgivning:			
48 Æblefrø til æbleoaser		199	ej statsstøtte
Rådgivning i alt	0	199	

Økologisk Samsø i alt:

Rådgivning:			
49 Nye ejer- og produktionsformer på Samsø - udvikling af foreningen Økologisk Samsø	0	195	ej statsstøtte
Rådgivning i alt	0	195	

Andelsforeningen Smag på Endelave i alt:

Forskning og forsøg:			
50 Udvikling af økologiske strand-, hav- og jordbrugsproduktion på Endelave	0	190	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	190	

Krogerup Avlsgaard A/S i alt:

Forskning og forsøg:			
51 Komposteringsmetoder til småskalabrug	0	173	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	173	

Jørgen Holst i alt:

Forskning og forsøg:			
52 Selvforsyning med energi via minibiogas-løsning	0	162	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	162	

Supplerende oplysninger - Ændringsbudget 2013

Beløb i 1.000 kr.	Basisbudget 2013	Ændringsbudg et 2013	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Ole Panduro i alt:	0	150	
Forskning og forsøg:			
53 Low input - mælkeproduktionssystemets indvirkning på økologisk bæredygtighed og mælkesundhed	0	150	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	150	
Naturstyrelsen Himmerland i alt:	0	135	
Forskning og forsøg:			
54 Udvikling af økologisk honning fra Livø - nye metoder og produkter	0	135	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	135	
Danske Æg i alt:	125	125	
Dyrevelfærd:			
55 Fjerpilning	125	125	§2, stk. 1, 4a
Dyrevelfærd i alt	125	125	
Janne Brændbye i alt:	0	114	
Produktudvikling			
56 Øko-gedekid som convenience-gourmetmad	0	114	§ 11
Produktudvikling i alt	0	114	
Peter Kirk-Haugstrup i alt:	0	95	
Dyrevelfærd			
57 Nænsom, lokal slagting af fjerkræ	0	95	§ 11
Dyrevelfærd i alt	0	95	
Westergaards Planteskole i alt:	0	94	
Forskning og forsøg:			
58 Produktion af økologiske danske figner i uopvarmede plasttunneler	0	94	§ 11
Forskning og forsøg i alt	0	94	
BusinessByHeart i alt:	0	30	
Rådgivning:			
59 Rejsehold: Dyrevelfærd By Heart	0	30	§2 stk.1 nr. 2
Rådgivning i alt	0	30	

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 1. Lyngheden – alternativ til konventionel husdyrgødning og halm

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at finde alternativer til konventionel gødning og halm og samtidig fjerne næringsstofoverskud fra lynghederne.

Næringsstoffer, energi og træstof fra lyngheden anvendes som ressource i det økologiske kvæghold, slagtesvineproduktion og hønsehold. Det er nødvendigt at fjerne lyngtæppet fra heden jævnlige, da uglejete lyngheder udgør en forurening og forhindrer lyngen i at overleve.

I projektet udarbejdes en oversigt over plejekrævende lyngheder, og potentiale for næringsstofforførsel til økologisk landbrug beregnes. Lyngflis afprøves som komposteringsmateriale til malkekøer hos mælkeproducent Mads Helms. Forskellige kombinationer af lyng og fœrnemlag (organisk stof, som ligger på jorden og endnu ikke er nedbrudt) afprøves som rode-, drænings- og strø-materiale til økologiske høns hos Jan Volmer og økologiske slagtesvin hos Gert Ladegård. Der afprøves forskellige metoder til høst af lyngflis til komposteringsstald, så der kommer mindst mulig sand med i materialet. Der afprøves rent fœrnemlag og en blanding af lyng og fœrnemlag til både slagtesvin og høns. Der tages analyser af næringsstofindhold i lyng og fœrnemlag, før det tages i brug, og efter det er beriget med husdyrenes gødning. I hønsegården tages der analyser af det vand, der opsamles under lynglaget, og det vurderes, om der stadigvæk er brug for en membran til opsamling af drænvand.

Note 2. Sen fravæning af kalve i malkekvægbesætninger – et pilotstudium

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at øge naturligheden og forbedre dyrevelfærden for kalve og malkekøer i økologiske malkekvægbesætninger og adressere ét af de væsentligste dilemmaer i den økologiske mælkeproduktion – tidlig adskillelse af ko og kalv.

I projektet dokumenteres og beskrives et system med sen fravæning, som har været praktiseret i en dansk besætning de sidste 20 år. Henrik Petersen har sæsonkælvinger. Efter kælving har kalvene adgang til koen 8-10 timer om dagen og vænnes ikke fra koen før tidligst én måned efter kælving, hvor ammatanter tager over. Endvidere gennemføres en international erfaringsopsamling af sen fravæning i malkekvægbesætninger. Der arrangeres en workshop, hvor der med udgangspunkt i konkrete danske besætninger laves en modelberegning for sen fravæning.

Projektet giver inspiration til, hvordan man som økologisk mælkeproducent kan indrette sit system til sen fravæning. Det forventes at minimum 2 producenter allerede i 2013 tager de indledende skridt til at indrette til sen fravæning.

Note 3. Sortbroget Jysk Malkerace – bevaring igennem udvikling

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at samle alle avlerne omkring den bevaringsstruede danske kvægrace, SJM og undersøge muligheden for at udvikle nye og unikke kvalitetsprodukter, som kan understøtte bevaringsarbejdet – kød med høj spisekvalitet og natur med god pleje.

Projektet er inddelt i to arbejdsopgaver:

- I arbejdsopgave 1 testes spisekvaliteten af handyr, som er færdigfædet på heden. Testen udføres af gastronomiske trendsættere.
- I arbejdsopgave 2 testes SJM's egenskaber som naturplejere på hedearealer og naturlige enge og deres evne til at omdanne naturarealer til tilvækst.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Et frugtbart samarbejde omkring projektet kan have en afsmittende virkning på det øvrige bevaringsarbejde. Gamle danske husdyracer kan få en renæssance som råvare i det nye nordiske køkken, hvis det viser sig at kødet har en høj spisekvalitet, når det produceres under in-situ lignende forhold (de forhold som racen er udviklet under). God afsætning af kød fra overskydende handyr vil give en bedre økonomi og dermed et større incitament for nuværende og ikke mindst nye avlere.

Note 4. Økologisk græsfrøavl - update

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2015

Projektets formål er at øge kvaliteten af den økologiske frøavl ved at fokusere på de to centrale udfordringer: ukrudtsfrø i afgrøden og N-forsyning i et udfasningsscenarie.

Projektet skal identificere udfordringerne i økologisk frøavl og i samarbejde med Videncentret for Landbrug komme med løsninger, der peger fremad for økologisk frøavl, en produktionsgren i en branche med et solidt fundament, nationalt og internationalt. Hovedindsatsen er i 2013 er en indsamling af viden, der fører frem til en vidensyntese i 2014, hvor de væsentligste erfaringer og den bedste forskningsbaserede viden på området bliver kondenseret af dem der arbejder med det til hverdag.

Indsatserne i nærværende projekt vil skabe opmærksomhed på kvaliteten af afgrøderne, således at det bliver fri for kvikfrø og andre uønskede arter er nødvendigt for at kunne udvikle et troværdigt produktkondenseret af dem der arbejder med det til hverdag.

Note 5. Høsilage - optimering af proteinkvalitet til malkekøer

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at skabe en bæredygtig mælkeproduktion med mulighed for en nærproduktion af protein og øge fodereffektiviteten igennem en bedre udnyttelse af græssets oprindelige proteinindhold. Endvidere skal projektet sikre sunde og velfungerende drøvtyggere med en afbalanceret grovfoderrig proteinforsyning, som er tilpasset kvægets naturlige behov.

Økologiske mælkeproducenter vil have mulighed for at blive selvforsynende med foder uden at skulle gå på kompromis med næringsstofnormerne for AAT, hvis de kan bjærge græsensilage med et højere AAT-indhold. Proteinindholdet i foderrationen vil være bedre afstemt til malkekoens behov. Køerne vil få en bedre foderudnyttelse og velfærd og mælkeproducenten en bedre økonomi. Mælkeproducenter som i forvejen har optimeret AAT-forsyningen vil kunne udskifte varmebehandlet og/eller importeret kraftfoder med hjemmeproduceret korn/bælgsæd.

Projektet består af 3 arbejdsplaner:

- Vidensyntese og screening af AAT-indhold ved øget tørstof i kløvergræs- og lucerneensilage.
- Høst, ensilering og opmåling af udbytter af samme afgrøde ved hhv. 35 % og 70 % tørstof
- Fodring af køer i slutlaktation med ensilage partier

Note 6. Innovative økologiske dyrkningssystemer - Økologi i Sporet

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2016

Projektet er en del af et 4-årigt GUDP-projekt som har formål er at udvikle nye, fuldt automatiserede, økologiske dyrkningssystemer til produktion af grovfoder og konsumafgrøder. De nye dyrkningssystemer vil være baseret på:

- Dyrkning i bede, hvor flere typer hjælpeafgrøder sået i rækker mellem afgrøderne bidrager til optimering af det økologiske næringsstofkredsløb

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

- Pløjefri dyrkning, hvor ukrudtstryk reduceres ved brug af hjælpeafgrøder, teknik og management
- Faste kørespor, CTF (Controlled Traffic Farming vha. GPS)
- Nye redskaber og digitale teknologier, f.eks. til varsling af rettidige behandlinger
- Helhedsvurdering på landskabsniveau – synergi mellem kontrollerede dyrkningsbede og natur

Projektet indeholder tre arbejdsplaner:

- Dyrkningsmetode til kløvergræs, helsæd og majs. Gennemføres på Sejersbøl I/S Kvægbrug
- Dyrkningsmetode til korn, vår- og vintersæd. Gennemføres på Bundgård Planteproduktion
- Formidling af resultater i form af dyrknings- og rådgivningsvejledning

Effekterne forventes at være en forbedret økonomi i form af cirka 10 % højere høstudbytter samt mere effektive arbejds gange, en forbedret miljøprofil med reduktion på 30-50 % i klimapåvirkning og 15-100 kg N/ha/år. mindre udvaskning.

Note 7. Formidling og demonstration af økologisk forskning fra økologiske GUDP-projekter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2011 - december 2013

Økologisk Landsforening deltager i projektgruppe/styregruppe for fem GUDP-projekter i perioden 2011-13. I de konkrete projekter har Økologisk Landsforening ansvar for følgende opgaver i de 5 projekter:

- Rødder og kompost – økologisk dyrkning med begrænset næringsstoffilgængelighed – RoCo: Ansvarlig for at definere spørgsmål til fokusgruppe undersøgelse og udnytte resultaterne i regeludvikling inden for økologisk jordbrug.
- Højere produktivitet i dansk økologisk planteproduktion – HighCrop: Ansvarlig for at tilrettelægge og gennemføre Supply chain workshops med projektdeltagere og interessenter i tre workshops: 1) Bioenergi, biogas og grøngødningskæder, 2) foderproduktion og foder kvalitetskæder, 3) fødevarerproduktion og fødevarer kvalitetskæder. Workshops søger at inddrage alle aktører før, i og efter kæden og formidle projektets resultater til udnyttelse i kæden. Både danske og udenlandske eksperter inviteres og resultaterne formidles på web og i faglige artikler.
- Multikriteriel vurdering og kommunikation af effekterne af økologiske fødevarer systemer (MULTI-TRUST): Økologisk Landsforening skal levere inputs til projektets arbejdsplan 4. I arbejdsplanen er det opgaven at udvikle, afprøve og kalibrere det værktøj til multikriteriel beskrivelse og vurdering af økologien, der skal udvikles i projektet. Økologisk Landsforening deltager i tre forskellige funktioner i den proces. Først skal modellen udvikles og afprøves med udgangspunkt i det teoretiske fundament, der er opbygget i de foranstående arbejdsplaner. Dernæst skal metoden præsenteres og evalueres sammen med myndigheder og det politiske lag, idet der i arbejdet med modellen også indgår en diskussion af værktøjets værdi som model for beregning af tilskud og kompensation til understøttelse af "top-up" på økologi, mht. dyrevelfærd, klima, natur osv. Endelig skal Økologisk Landsforening medvirke til at gennemføre en forbrugerundersøgelse, der skal sikre, at de parametre, der er anvendt, kan anderkendes som værdifulde af forbrugeren.
- Økosystem Funktioner og Services af Biodiversitet i Græsmarker (EcoServe): Ansvarlig for demonstration af flerartsblandinger i græsmarken herunder udarbejdelse af produktionsdata til systemanalyse for det videre forskningsarbejde i projektet. Endvidere skal foreningen organisere og gennemføre markvandring og driftsbesøg hos 3 værter i projektperioden.
- Teknik til afgræsning: Ansvarlig for arbejdsplan 1 og 2. I arbejdsplan 1 optimeres og demonstreres robust ko-trafik på 2-3 kvægbrug. Der er fokus på at bruge de nyeste hjælpemidler til at regulere ko-trafik til og fra marken/malkestald og –robot, så stress blandt køerne undgås, og driftslederen får et godt overblik over køernes gang, huld m.v. Sigtet er at gøre det nemmere at bruge afgræsning i store malkekvægsbesætninger. I arbejdsplan 2 samles viden om materialer og udstyr til drivveje til køer. Der skal demonstreres hvordan nye materialer, led med automatisk lukning og åbning mv. kan udnyttes til en effektiv udnyttelse af drivveje og afgræsning hos 2-4 kvægbrug, der deltager i demonstrationen.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 8. Adgang til åbne udearealer i forældredyrsproduktion – fjerkræ

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektet skal bidrage til at der i Danmark indenfor et år etableres en produktion af økologiske rugeæg. Der er i den forbindelse behov for at afklare risiko og muligheder for at give rugeægsgdyr/forældredyr adgang til ubeskyttede udearealer. Projektet vil fokusere på sygdomsrisiko og mulige forebyggende foranstaltninger.

Der indsamles viden fra litteratur og databaser i ind- og udland med registrering af sygdomsfund m.m. hos økologiske høner og hønniker med adgang til ubeskyttede udearealer. Som supplement til dette udnyttes veterinære kontakter og organisationskontakter i udlandet særligt Østrig, Tyskland, Schweiz og Holland samt fra netværket Poultry Veterinary Study Group of EU. Videnindsamlingen skal:

- Opgøre og vurdere forekomst af zoonoser og parasitter
- Estimere påvirkning af forsyningsikkerhed med rugeæg, idet evt. sygdomsforekomst kan føre til, at et hold skal slås ned.
- Vurdere risiko for forekomst af afledte velfærdsproblemer hos dyrene, som følge af parasitter eller andet i forældredyrene, når de går hos slutproducenterne
- Vurdere hvor hyppigt det må forudses, at der vil opstå problemer, der kan påvirke forsyningen med rugeæg eller kvaliteten af rugeæggenes
- Vurdere de økonomiske konsekvenser af de forskellige problemer, der kan opstå
- Vurdere mulige forebyggende foranstaltninger og de økonomiske konsekvenser af disse foranstaltninger
- Indsamle erfaringer med forældredyrsproduktion i andre lande
- Vurdere mulige fordele ved at stille krav om adgang til udearealer med åben himmel i forhold til sundhed hos dyrene, dyrenes velfærd, økologiens profil

Note 9. Kampagne for økologisk frugt og grønt i detailhandlen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Projektet har til formål at øge afsætningen af økologisk frugt og grønt i dansk detailhandel. Målet er at øge forbrugernes vidensniveau i forhold til økologi, de økologiske begreber, sæsonens råvarer, og kampagnen bidrager indirekte også til at øge synligheden af lokale varer og avlere. Forbrugerne har en stigende interesse for at vide mere om de økologiske fødevarer og deres oprindelse, og projektet vil imødekomme dette ved at udvikle film og andre teknologiske virkemidler, som understøtter dette behov.

Projektaktiviteterne består af at gennemføre en række markedsføringstiltag, som har til formål at synliggøre de værdier, der ligger til grund for den økologiske produktion af frugt og grøntsag for forbrugerne.

- Udvikling af film: Udvikling af en film, hvor økologiske avlere benyttes som ambassadører for og vidensformidlere af økologi. Filmene tager udgangspunkt i de økologiske avleres egne fortællinger om arbejdet med økologi og deres grunde til og argumenter for at producere økologisk frugt og grønt. Filmene skal anvendes såvel i butikken som på relevante websites. I butikken anvendes filmene i frugt- og grøntafdelingen, og har her til formål at give forbrugerne større "nærhed" til fødevarernes oprindelse i købsituationen og formidle en større indsigt i den økologiske produktionsform. De samme film vises også på en række detailkæders websites. Endelig kan filmene også anvendes til undervisning af detailhandlens ansatte i økologi, samt i forbindelse med undervisningen på en række forskellige fødevarerrelaterede uddannelser. Der udvikles i alt 5-7 film.
- QR-koder: QR- koder er et strategisk værktøj til at målrette forbrugerkommunikation. I de seneste år har QR-koder fået en central rolle i forbindelse med information og markedsføring af fødevarer, og især har anvendelsen af QR koder in-store i supermarkederne oplevet en kolossal succes, idet forbrugerne søger inspiration om fødevarerne og anvendelsen af dem. Der udvikles QR-koder til påsætning på emballager, og via opsatte skilte/hyldeforkanter, så forbrugerne får mulighed for at scanne koden og dermed få en indsigt i den økologiske produktionsform i form af film eller billeder fra økologiske avlere. Det forventes at skabe en effektiv forbrugerkommunikation om økologi via QR-koder i minimum 500 butikker.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 10. Kampagne for økologisk svinekød

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at øge afsætningen af ferske økologiske svinekødsprodukter i dagligvarehandlen i Danmark samt at skabe et solidt fundament for den fremtidige afsætning og produktinnovation. Dette opnås ved:

- At fremme dagligvarekædernes interesse for økologisk svinekød gennem et motiverende indsalg med fokus på de moderne forbrugeres ønsker og behov for større viden om økologisk svinekød og inspiration til at anvende produkterne.
- At skabe en øget synlighed af de økologiske svinekødsprodukter i købsituationen
- At vise hvordan økologisk svinekød kan indgå i sunde og ernæringsrigtige måltider ved hjælp af moderne og spændende opskrifter, der styrker svinekødets image og inspirerer forbrugerne til i højere grad at anvende svinekød.
- At give forbrugerne en øget indsigt i den økologiske produktionsmetode gennem kommunikation i butikker, i trykte medier og på nettet.

Markedsandelene for økologiske svinekødsprodukter er fortsat meget lave sammenlignet med andre varegrupper. Behovet for afsætningsfremmende aktiviteter forstærkes yderligere af, at flere producenter er under omlægning og fra primo 2013 vil udbuddet af økologisk svinekød således stige markant.

Note 11. Kampagne for økologisk mælk

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Hovedformålet med projektet er at fastholde og øge forbrugernes viden om økologisk mælk og mælkeprodukter samt øge deres loyalitet overfor disse for dermed at fastholde og øge salget af økologisk mælk og mælkeprodukter i hele 2013.

Med henblik herpå gennemføres følgende:

- Formulering af hovedbudskaber og faktaargumenter: På baggrund af videnskabelige fakta udvælges 2-4 argumenter om fordele ved økologisk mælk, som hovedbudskaber i kampagnen.
- Udvikling og fastlæggelse af markedsføringskanaler: Der foreslås udviklet en outdoor kampagne, der kombineres med annoncering i magasiner og andre relevante medier. Printkampagnen understøttes med en event i det offentlige rum. Eventen bruges som middel til at få pressedækning.
- Udvikling af visuelt koncept: Der udvikles et humoristisk, grafisk univers, som sætter fokus på dyrevelfærd, sundhed og fordele ved økologi.
- Udvikling af detailhandelskoncept: Der udvikles et koncept for kampagnen, så detailhandlen kan se fordele ved at bruge butiksplads og reklameavis-plads på at omtale kampagnen evt. i form af opskriftshæfte.
- Udarbejdelse af kampagnemateriale: På baggrund af det grafiske univers udvikles materiale til brug på facebook, web, mælkekartoner, annoncer, outdoor, presse mv. Dette gøres for at nå store målgrupper på en kosteffektiv måde.
- Materialer om økologisk mælk til Facebook: For at sikre kendskabet til fordelene ved økologisk mælk udvikles testen "Test din viden om økologisk mælk". Testen målrettes forbrugerne og udvikles til Facebook.
- Facebook er i forhold til denne kampagne et interessant medie, dels fordi det er muligt at ramme den lidt yngre målgruppe, og fordi man her kan komme i "direkte kontakt" med mange forbrugere.
- Kick-off: Kampagnen lanceres i forbindelse med Økodag 2013. De besøgende på Økodag får udleveret en flyer eller en "gimmick", der har til formål at øge kendskabet til fordelene ved økologisk mælk. Kampagneelementerne afvikles fra Økodag og henover sommeren.
- Presseindsats: Der udarbejdes portrætter af økologiske mælkeproducenter til relevante medier. Portrætterne vil indeholde fordelene ved økologisk mælk og vil blive suppleret med foto/film.
- Evaluering: Der laves en måling af danskernes kendskab til, at de økologiske køer kommer på græs før og efter kampagnen.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 12. Økologisk dyrkning af energiafgrøder under bæredygtige forhold

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at vise at energipil primært kan og bør dyrkes økologisk for blandt andet at understøtte en bæredygtig udvikling inden for det økologiske landbrug.

Projektet skal vise at der er sund fornuft i at dyrke energipil både økonomisk, teknologisk og miljømæssigt under økologiske forhold. Dette gøres gennem udviklingen af bæredygtige og økologiske dyrkningsmetoder ved praksisnære forsøg. Der laves en dyrkningsmanual for økologisk energipil og umiddelbart brugbare dyrkningsmetoder.

Note 13. Recirkulering af næringsstoffer fra by til land

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektets formål er at gøre det nemmere for økologiske landmænd at få adgang til næringsstoffer, der er recirkulerede.

Økologiske landmænd er optaget af at udfase konventionel husdyrgødning. Biogasanlæg kan i et vist omfang løse udfordringen ved at omdanne grøngødning til biogasyggle. Herved forbedres forsyning med kvælstof. Næringsstoffer som fosfor og kalium der føres væk fra ejendommen bliver derimod ikke erstattet, med mindre der etableres nye forsyningskæder af biomasse og næringsstoffer f.eks. via recirkulering fra by til land. Derfor er der brug for at kortlægge mulighederne for recirkulering langt mere konkret.

Projektet skal give økologiske landmænd overblik over de konkrete muligheder for at udnytte næringsstoffer via recirkulation, så de får mulighed for at vurdere konkrete produkter/alternative gødninger mht. kvalitet, pris, anvendelighed i forhold til nuværende praksis med at importere husdyrgødning.

Effekterne opnås ved at kortlægge potentialet for recirkulering og give konkrete anvisninger via et online-katalog.

Note 14. Håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet er at indsamle og vurdere konkrete metoder til håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika og at udbrede kendskabet til disse metoder til økologiske kvægbesætninger. Det skal støtte de landmænd, som arbejder på at udfase brugen af antibiotika i at komme nærmere deres mål. Udfasning af antibiotika er en afsætningsmæssig fordel både herhjemme og i udlandet, især i forhold til de lande, som ikke tillader antibiotika i den økologiske produktion.

Der laves en stald-studiekreds med landmænd og rådgivere, som indsamler, vurderer og eventuelt afprøver metoder til alternativ behandling af sygdom hos kvæg. Der indsamles viden fra udlandet ved en studietur til økologiske mælkeproducenter i USA, hvor der er nul-tolerance overfor antibiotika. Der laves en kort håndbog på nettet med anvisning på de mest relevante metoder og 4) tre regionale informationsmøder.

I projektet vurderes de alternative muligheder for håndtering af sygdom i dansk sammenhæng, og det sikres af de udvalgte metoder er relevante, forsvarlige og praktisk anvendelige.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 15. Effektive afgræsningsstrategier med skiftevis forskellige dyrearter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Formålet er at fremme en mere effektiv udnyttelse af græsarealer med strategier, der bygger på at udnytte flere dyregrupper på det samme areal.

Det sker ved at udvikle tre Best Practice koncepter for samgræsning med forskellige dyregrupper – primært på udtagne arealer. På baggrund af studier i Danmark og i udlandet udvikles konkrete metoder til at foretage afgræsning med kvæg, får, geder og heste. I projektet vurderes de alternative muligheder for sam-/rotationsgræsning i forhold til sygdomme, management og praktisk anvendelighed. Best Practice koncepterne skal bruges til at understøtte de landmænd, der efterspørger løsningsmodeller til samgræsning og naturpleje.

Der udvikles og demonstreres tre koncepter:

- Samgræsning – alle dyrearter græsser på samme areal samtidig.
- Skiftevis afgræsning med forskellige dyrearter i optimal rækkefølge.
- Afgræsning med en hovedgruppe af dyr med behov for høj foderkvalitet, efterfulgt af oprydning afgræsning med dyregruppe med mindre foderkvalitetsbehov.

Note 16. Økologisk mælk uden foderindkøb

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2013

Formålet med projektet er at demonstrere de praktiske og produktionsmæssige aspekter ved selvforsyning med foder til malkekøer. Målet er at komme så tæt på 100 % selvforsyning som muligt. Projektet skal gøre den enkelte kvægbruger i stand til aktivt at bruge den viden, som findes fra tidligere projekter og som udvikles i det samtidige GUDP-projekt "Dansk økologisk protein til økologiske husdyr". Dermed sikres det, at resultaterne bliver implementeret i praksis med det samme.

Selvforsyning med foder vil gøre de økologiske mælkeproducenter mindre afhængige af de voldsomme prisstigninger på foder, som er set de senere år. Når alt foder dyrkes på ejendommen eller i samarbejde med en lokal planteavler, vil der desuden være fuld sporbarhed på foderet og dermed ingen risiko for kontaminering med GMO eller uønskede stoffer. Endelig indgår en høj grad af selvforsyning i de grundlæggende principper for den økologiske driftsform.

Første del af projektet er en beskrivelse af fire strategier til selvforsyning med foder. I beskrivelserne indgår valg af foderafgrøder afhængig af jordtype og mælkeydelse, arealkrav og eventuelle krav til forarbejdning af afgrøden. Anden del af projektet er en demonstration på to malkekvægbedrifter. Demonstrationen omfatter de praktiske aspekter ved dyrkning af bælgsgød, behandling af afgrøden efter høst og opfodring i den efterfølgende vinterperiode. Erfaringerne formidles via to markvandring og to staldvandring.

Note 17. Sikre eftergrøder med nye strategier for etablering

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at demonstrere og udnytte erfaringer og viden fra innovative økologiske planteavlere, som har praktiske erfaringer med sikker etablering af efterafgrøder.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

I projektet fokuseres på demonstration og formidling af tre strategier:

- Skårlægning af hovedafgrøden før høst, således at der høstes tidligere og efterafgrøde etableres tidligere
- Ensilering med crimpning af hovedafgrøde, da crimpning betyder, at der kan ensileres tidligere og dermed sås efterafgrøde tidligere
- Etablering af efterafgrøde mellem rækker i rækkedyrkede hovedafgrøder

Det overordnede formål er at sikre og forbedre etablering af efterafgrøder i økologisk planteavl, så der opnås god effekt af efterafgrøden, både til gavn for produktion, som miljøredskab og som eftervirkning i sædskiftet.

Eksperimenterende landmænds strategier er med til at underbygge en ny måde at tænke efterafgrøder på og dermed gøre efterafgrøder attraktive for økologiske landmænd, fordi der formidles løsninger til at få efterafgrøderne sikkert etableret. Det forventes at flere landmænd vil se efterafgrøder som noget eftertragtet og at de bliver dyrket i højere grad.

I høst 2013 afprøves 3 strategier til sikker etablering af gode efterafgrøder hos 3 dygtige planteavlere, som hver især har eksperimenteret og nået frem til en strategi, der sikrer god etablering af efterafgrøder. De får deres praksis vist i forskellige medier, så deres håndværk bliver tilgængeligt for andre planteavlere. Samtidig beskrives værdien af gode efterafgrøder. Det giver viden, handlingsanvisninger og motiverer andre til selv at komme i gang. De tre strategier vises via markvandring, dokumenteres via beskrivelse, film og billeder på hjemmeside og resultaterne formidles til relevante medier. Derudover tages der analyser af foderkvaliteten, så der er dokumentation for foderkvaliteten ved tidligere høst gennem de tre strategier.

Note 18. Katalog over udnyttelse af randzonerne - baseret på landmandseksperimenter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Maj 2013 – december 2013

Der er behov for, at landmænd kommer til at se mulighederne i og fordelene ved randzonen i stedet for kun at se begrænsningerne. Randzonerne rummer mange muligheder, og der er nu brug at disse sættes på dagsordenen. Projektets formål er at formidle gode eksempler på brug af randzoner – baseret på landmændenes egne initiativer og erfaringer.

Projektet anviser 10 konkrete løsninger til at udnytte randzoner til økologisk produktion, naturpleje eller andre tiltag for natur, miljø og biodiversitet. Tiltagene udgives og formidles i et katalog over økologiske randzonomuligheder. Landmænd vil kunne se, hvordan de kan udnytte randzonerne til noget konstruktivt og måske endda til noget, der ikke besværliggør deres hverdag, men kommer med løsninger på andre problemer, så de slår to fluer med et smæk. Det forventes, at flere landmænd vil blive inspireret til at udnytte deres randzone og derved være villige til at vedligeholde og bruge deres randzone konstruktivt.

Det forventes at demonstration af muligheder i randzonen, der viser, hvordan det kan lade sig gøre at udnytte randzonen til noget positivt og have en fornuftig drift, vil inspirere og motivere andre til at være mere løsningsorienterede og arbejde konstruktivt med randzonerne. Det vil give et mere nuanceret billede af randzonedebatten og vise, at randzonen er mere kompleks end det, der hidtil er blevet skrevet.

Note 19. Rejsehold til afklaring, udvikling og styring af projekter for landmænd

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Maj 2013 – december 2013

Det er projektets formål at etablere et Rejsehold vedrørende Fonden for Økologisk Landbrug, der skal

- informere landmænd om tilskudsmuligheder
- medvirke til projektafklaringer, herunder om projektet har det fornødne udviklingspotentiale og er relevant for branchen
- bidrage til projektudvikling samt formulering af ansøgning, herunder sikre at projekterne opfylder fondens formål
- løbende understøtte landmænd med gennemførelsen af bevilligede projekter
- bistå med viden om afrapporteringskrav og slutrapport

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 20. Økologisk vidensfundament til nye landmænd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at lave et seriøst, spændende og præcist undervisningsmateriale i økologi til landbrugs-skolerne således, at flere nyuddannede landmænd er så motiverede for at arbejde med økologi, at de søger ind på økologiske gårde.

Der udarbejdes motiverende undervisningsmateriale om økologisk landbrug til Grundforløbet og de 2 Hovedforløb på Landbrugsuddannelsen. Undervisningsmaterialet er tilpasset niveauet, meget pædagogisk og indeholdende ca. 50 % tekst og 50% billeder. Det er samtidig tilpasset kravene i Bek. nr. 330 af 11/04/2012 samt målpindene for de økologiske valgfag. Det beskriver de aspekter af praktisk økologisk landbrugsdrift, som ikke beskrives i de øvrige undervisningsmaterialer til Landbrugsuddannelsen. Alt materiale baseres på nyeste viden om økologisk landbrug og udarbejdes i et samarbejde mellem de faglige eksperter, landbrugsfaglige redaktører og landbrugsskolelærerne. Der udarbejdes min. 54 illustrerede tekster, min. 4 beregningsværktøjer, min. 20 korte dokumentarfilm, min. 7 multiple choice tests, 2 spil, min. 15 power point præsentationer, samt min. 50 links til fordybende emner for de videbegærlige.

Note 21. Økologisk gødning baseret på fast organisk materiale behandlet i biogasanlæg

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektet har til formålet at afklare, hvordan økologiske landmænd kan etablere biogasanlæg, der afgasser biomasser, som ikke let omsættes i traditionelle biogasanlæg. Det er vigtigt at få de faste biomasser med i omsætningen på de økologiske bedrifter for derved at skaffe flere økologiske næringsstoffer. Herunder vil recirkulering fra byerne kunne indgå. Effekten af projektet vil være at få flere bedrifter lagt om til økologisk produktion, når det bliver muligt at skaffe økologisk gødning via biogasproduktion i de områder, hvor der ikke er meget økologisk husdyrgødning. Derudover vil projektet kunne medføre højere udbytter og lavere klimaaftryk i de husdyrtynde områder.

Med henblik herpå vil der ske en:

- Lokalisering og kvantificering af de faste biomasser, som kan tilføres økologisk landbrug, hvis de bliver forarbejdet i et bio-afgasningsanlæg.
- Vurdering af anlægstyper med udgangspunkt i det danske Aikan-anlæg suppleret med beskrivelser af andre typer anlæg).
- Demonstration af afgangning på Aikan-anlægget ved Holbæk med udvalgte faste biomasser - f.eks. enggræs, halm/efterafgrøde, dybstrøelse. Kildesorteret husholdningsaffald bruges som reference.
- Demonstration af økonomi i at etablere og drive decentrale anlæg til faste biomasser evt. som gårdanlæg.
- Demo-arrangementer på anlægget samt formidling af resultater i fagblade og på fagmøder.

Note 22. Crimprning - når en våd høst er penge værd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Høst og opbevaring af crimpet vådt korn er en interessant mulighed under økologiske forhold. Tidlig høst er endvidere en fordel med hensyn til etablering af efterafgrøde eller bekæmpelse af rod ukrudt, hvilket igen er væsentlige faktorer for at få sædskifte og næringsstofbalance til at fungere bedst muligt under økologiske forhold. Crimprning er også en oplagt

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

teknologi til at konservere proteinrige hestebønner og lupiner, som ofte bliver høstet med en høj vandprocent. Flere økologiske kvægbrugere, som har crimpet korn, lupiner og hestebønner med et højt vandindhold, har dog rapporteret om problemer med kvalitet og holdbarhed af afgrøderne, og der er stor usikkerhed om, hvilken metode og ensileringsadditiv, der giver det bedste resultat.

På den baggrund er formålet med projektet at:

- At undersøge effekten af økologisk godkendte ensileringsadditiver på kvalitet og holdbarhed
- At undersøge protein- og energiværdi til malkekøer af crimpede partier af tidligt høstet korn samt lupiner og hestebønner
- At analysere ensileringskvalitet, holdbarhed og opbevaringstab af crimpede partier
- At lave kalkuler over foderprisen baseret på data fra de medvirkende kvægbrug
- At formidle resultater og erfaringer til økologiske mælkeproducenter

Projektet gennemføres i samarbejde med 8-10 økologiske mælkeproducenter, som crimper korn- og proteinafgrøder. Projektet etablerer et analyseprogram, som følger ensilering, stabilitet og foderværdi af de færdige partier. På tre af kvægbrugene gennemføres specifikke undersøgelser vedrørende ensileringsmidler.

Note 23. Rapsologi - vejen til at dyrke økologisk vinterraps i Danmark

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at øge dyrknings sikkerheden af økologisk vinterraps, hvor hovedudfordringen er skadedyr. Raps er en højværdiafgrøde og kilde til olie og protein. Rapsprotein er en hjørnesten i proteinforsyningen til danske økologiske husdyr, idet raps har et højt indhold af nogle vigtige aminosyrer, som afbalancerer foderet til de enmavede husdyr. Disse specielle aminosyrer findes kun i begrænset omfang i bælgæd. Desuden er vinterraps værdifuld i det økologiske sædskifte på grund af dens store konkurrenceevne overfor ukrudt.

Projektet er et forprojekt til et internationalt EU projekt og vil være inddelt i 2 etaper:

- Løft af vidensniveauet gennem indsamling af praktiske erfaringer og forskningsresultater vedrørende rapsjordlopper og glimmerbøsser både nationalt og internationalt.
- Ansøgning om et treårigt EU projekt i regi af de interregionale programmer (Interreg) eller i regi af EU's miljøprogrammer (LIFE). Skadedyr i økologisk raps er et internationalt problem og kræver en flerårig international indsats. Der etableres et projektpartnerskab på tværs af Kattegat, Øresund og Østersøen. I projektet planlægges og ansøges der om et koordineret forsøgs-, forsknings- og demonstrationsprojekt med fokus på skadedyr i økologisk vinterraps.

Note 24. Professionel forædling til økologi: Barrierer og markedsudvikling

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2013

Formålet er at øge stabiliteten, produktiviteten og udbuddet af kornsorter, der er specielt egnede til den økologiske produktionsform. Der er tre specifikke mål med projektet:

- At alle interessenter i proceskæden fra økologisk planteforædling til spisebord bliver informeret om betydningen og kompleksiteten af forædling til økologi
- At interessenterne organiseres mhp. øget forædling til økologi
- At deltage i det internationale samarbejde om at bryde barriererne for et bredt udbud af sorter til økologi.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Effekten er flere, velegnede sorter til økologisk jordbrug i Danmark, hvilket øger dyrkningssikkerheden, udbyttet og kvaliteten af afgrøderne.

I 2013 vil nye organisationsmodeller forsøges afprøvet i Danmark, med inspiration fra udenlandske modeller. Der afholdes min. 3 arbejdsgruppemøder mellem forældre, konsulenter og forskere. Derved involveres nye spillere og nye organisationer. Der afholdes åbent hus med markvandring og besøg i laboratorier hos en professionel forædlervirksomhed. Derved øges dialogen mellem økologer og forældre, hvilket er grundstenen i udvikling af nye idéer og langsigtede samarbejder. Sorter, herunder landracer, der anbefales til økologi i vore nabolande, men som ikke er afprøvet eller i brug i Danmark, beskrives i projektet. Minimum 4 af de beskrevne sorter demonstreres i de økologiske sortsforsøg. Formålet med dette er at finde egnede sorter til dansk, økologisk jordbrug blandt eksisterende økologiske sorter i vore nabolande. Der oprettes en erfagruppe for økologiske mikroforældre. Formålet er at øge bredden i forædlingen til økologisk jordbrug.

Note 25. Ressourcebevidst økologisk dyrkningssystem

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2015

Formålet er at reducere det høje tidsforbrug der i dag kendetegner økologisk planteavl i kombination med en stigning i udbyttet i vintersæd på 20 – 30 pct. Samtidig er der et højt energiforbrug i form af diesel til maskiner og strøm. Dette medfører to målsætninger:

- reduktion af tidsforbruget og mængden af brændstof gennem en mere effektiv udnyttelse af efterafgrøders evne til at bekæmpe ukrudt og fastholde næringsstofferne i marken til gavn for afgrøderne.
- samtidig med, at pkt. 1 lykkes er det vigtigt, at udbyttet i de økologiske kornmarker stiger, da der ellers ikke opnås en forbedret rentabilitet og klimaprofil i økologisk jordbrug.

Effekten vil være en helt ny måde at håndtere dyrkningen af vintersæd. Metoden vil forene det bedste, ved efterafgrøder og udnytte det faktum, at vintersæden har langt større potentiale, hvis den bliver sået tidligere end den nuværende praksis tillader. I centrum er efterafgrøder, som opsamler kvælstof og konkurrerer med ukrudtet indtil vintersæden sås.

Projektet er bygget op om praktiske afprøvninger, der gennemføres på økologiske ejendomme. For at udnytte potentialet i sædskiftet optimalt og muligheden for samdyrkning af forskellige afgrøder og vintersæd, strækker afprøvningerne over to vækstsæsoner. Der demonstreres nye typer maskiner, som gør det muligt at dyrke vintersæd ved såning direkte i en voksende efterafgrøde og der vil ske en sammenligning af udbytte, tidsforbrug, energiforbrug, ved forskellige dyrkningsstrategier. For at gøre det nemt for andre at se, hvorledes de forskellige elementer i strategien med nytteplanter og såning fungerer, filmes arbejdet og der udarbejdes små film.

Note 26. Robuste racer i økologisk sohold

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2011 – december 2013

Formålet er at screene potentialet i udenlandske racer, samt efterfølgende at gennemføre en demonstration af disse under danske forhold, med henblik på forbedret dyrevelfærd via reduceret pattegrisedødelighed i økologisk sohold.

Der indsamles viden om produktionsresultater i økologisk svineproduktion i udlandet baseret på lokale racer. Derefter vil der ske en demonstration af udenlandske avlsdyr under danske forhold. Demonstrationen skal afdække mulighederne for at rekruttere dyr, der er mere velegnede til udendørs økologisk drift end dyr rekrutteret fra det alm. konventionelle danske avlssystem.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 27. Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk fjerkræproduktion

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer/ RFO 1698/2005 Om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter/Det danske landdistriktsprogram/Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål og indhold: Januar 2011 – december 2013

Formålet er at finde en praktisabel og økonomisk interessant måde at dyrke energipil i hønsegårde, så hønsegården bliver attraktiv for hønsene og velfærden øges, samtidig med at man får produceret vedvarende energi og får opsamlet næringsstoffer, der ellers ville blive udvasket.

Der udvikles en forretningsmodel som i første omgang tilgodeser de tre formål: velfærd, produktion af vedvarende energi og opsamling af næringsstoffer, og samtidig har en fornuftig driftsøkonomi og er nem at håndtere i praksis. Der gennemføres et forsøg hos en økologisk konsummægsproducent, der dyrker energipil. Ved at følge væksten af pil i hønsegården over tid vil der kunne fås et godt billede af effekten af pil på de valgte parametre (ressourceudnyttelse, energiproduktion og velfærd). I projektet vil der blive produceret en vejledning, som beskriver hvordan man forbereder, etablerer og driver en produktion af energipil i hønsegården.

Note 28. Afprøvning af alternative midler til fremme for sundhed og velfærd i økokvægbesætninger

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juni 2013 – december 2015

Økologiske mælkeproducenter er via lovgivning og færre tilgængelige økologiske virkemidler på markedet, begrænset i at bruge visse effektive midler mod forskellige sundheds- og velfærdsmæssige problemstillinger i besætningen.

Projektets formål er at afprøve en række forskellige naturlige midler i malkekvægbesætninger, som kan have en gavnlig virkning på dyrenes sundhed og velfærd. Det skal være alternative midler, som kan skaffes økologisk og som landmanden selv kan blande/fremstille på bedriften.

I projektet afprøves følgende midler:

- Hjemmeblandet elektrolyttilblanding med loppefrøskaller mod diarré hos småkalve
- Rapsolie som pattehudplejemiddel til malkende køer
- Bivoks til brug som patteforsegling ved goldning af køer
- Alternativ fluebekæmpelse uden brug af fremmedstoffer
- Alternativ parasitbekæmpelse med urter til ungdyr
- Alternative midler mod ringorm

I arbejdsplanen 1-4 afprøves midlerne i 3-5 malkekvægbesætninger hver, for at undersøge effekten af midlet, om det kan håndteres i praksis og prisen for brugen af midlet. I arbejdsplanen 5 deltager 15-25 landmænd i en interviewundersøgelse.

Note 29. Økologiske markforsøg - højere udbytter og mere robust produktion i kløvergræs og vårsæd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at sikre en fortsat udvikling af den økologiske produktion gennem højere udbytter og mere robuste økologiske afgrøder. Der fokuseres på afgrøder, der er udbredt i den økologiske dyrkning; kløvergræs (1/3 af arealet) og vårsæd (1/5 af arealet). Det er afgrøder, hvor de økologiske landmænd er helt afhængige af succes for at sikre en stabil og økonomisk bæredygtig produktion.

Der gennemføres markforsøg indenfor to indsatsområder

- Kløvergræs: Der sammensættes og demonstreres nye holdbare kløvergræsblandinger med større artsdiversitet, så markerne kan anvendes i mere end 3 år, samtidig med at udbytte og kvalitet fastholdes i alle produktionsår. Effekten forventes at være højere udbytter, bedre kvalitet i 3. til 5. års kløvergræsmarker – konkret forventes det, at give ca.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

5-700 kr. højere DB II /ha. Endelig bliver ressourceforbruget lavere, når landmanden kan anvende græsmarkerne mindst 1-2 år længere.

- Vårsæd: Betydningen af udsædsmængde, udsædens vitalitet, sortsvalg, arts- og sortsblandinger, evt. gødningsplacering af afgrødens udbytte, robusthed og ukrudtskonkurrence. Det afprøves ved forskellige gødningsniveauer i marker med moderat udbyttensniveau. Det vil være muligt at vurdere potentialet i de enkelte tiltag op mod hinanden og mod landmandens egen praksis i de enkelte marker. Udbyttet forventes at kunne øges med ca. 3-5 kg/ha, uden brug af flere ressourcer. Effekten vil derfor være et bedre miljøregnskab og større indtjening.

Note 30. Dansk økologisk protein til danske husdyr (ØkoProtein)

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at bane vejen for en produktion af økologisk proteinfoder af høj kvalitet til de økologiske husdyr. Projektet vil fremme en økologisk vækst ved at øge indtjeningsmulighederne inden for dyrkning af bælgssæd, forarbejdning af de høstede proteinafgrøder samt salg af husdyrprodukter fra stald og mejeri. Mulighed for selvforsyning hos producenterne øges og sikrer dermed en foderforsyning, der er uafhængig af import og som minimerer risikoen for forurening med GMO.

Med henblik herpå gennemføres:

- Test af udbytter, kvaliteter, fodringsmæssigt potentiale samt høstbarhed af alternative højtstående typer af proteinafgrøder med hovedvægt på lupin og hestebønne.
- Undersøgelse af effekter af forskellige forarbejdningsprocesser på foderkvaliteter af proteinafgrøder til svin, fjerkræ og kvæg.
- Tests af produktivitet og kvaliteter af mælk, svinekød samt æg efter optimeret fodring med forarbejdet økologisk protein.
- Udarbejdelse af fremadrettede strategier for en økologisk produktion af foderprotein. Yderligere praktiske, lovmæssige og økonomiske barrierer i kæden fra dyrkning til fodring og salg identificeres.

Det 4-årige projekt forventes at fremme økologisk vækst ved at øge indtjeningsmulighederne inden for dyrkning af bælgssæd, forarbejdning af de høstede proteinafgrøder og gennem salg af husdyrprodukter fra stald og mejeri.

Note 31. Rammerne for Økologi-Kongres 2013

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug

Hovedformål: Uddannelse

Projektets formål og indhold:

Projektet har til formål at skabe rammen for en fagligt stærk Økologi-Kongres med over 800 deltagere. Kongressen vil præsentere ny faglig viden fra både praksis og forskning. Kongresarrangørerne samler centrale videnspersoner, så de kan undervise og uddanne deltagerne. Overordnet set er det kongressens mål at fremme deltagernes viden om produktion og afsætning af økologiske fødevarer og dermed den økologiske fødevarerproduktion.

Der skal ske en planlægning af markedsføringskampagne, udarbejdelse af kongresmaterialer, planlægning og gennemførelse af udstilling på kongressen.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da det ikke har markeds-mæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 32. Landsdækkende Økologisk Rejsehold – eksperimentel økologi for økologiske landmænd

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, Økologi

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Maj 2013 – december 2013

Formåls formål er aktivering af de gode ideer til eksperimenterende økologi fra økologiske landmænd samt understøttelse af accelerationen af ny viden, som har relevans for den enkelte landmand og for økologiens fortsatte udvikling i primærjordbruget.

Indhold:

- Udarbejde ansøgninger for økologiske landmænd inden ansøgningsfrist i juni.
- Bistå de økologiske landmænd, som får bevilget tilskud fra fonden, med demonstration og formidling af de støttede projekter. Derudover bistå de økologiske landmænd med afrapportering af de projekter, som får bevilget tilskud af fonden, på økologikongres 2013.

Effekten er at Ideer og eksperimenterende metoder - fra innovative økologiske landmænd - bliver afprøvet. Derudover at, der sker videnacceleration, mens projekterne gennemføres.

Note 33. Flerårige kløvergræsmarker til afgræsning

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektet vil udføre en analyse af ca. 20 flerårige kløvergræsmarker på mineralsk jord hos økologiske kvægbrug, som har været brugt til afgræsning af malkekøer. Analysen, der omfatter biologiske, produktionsmæssige og arbejdsmæssige parametre skal danne grundlag for en bæredygtigheds analyse, hvor økonomiske (cost benefit), miljømæssige (klima, næringsstof, landskab) og sociale aspekter (arbejdsforbrug, rådgivningsbehov) kvantificeres. Analysen vil blive præsenteret i en rapport som kan bruges til rådgivning, undervisning og dokumentation. Analysen er etårig og baseret på bestående marker, givetvis anlagt og behandlet forskelligt, og således med til at belyse diversiteten og mulighederne. I projektperioden vil ligeledes blive etableret nogle få kløvergræsmarker til flerårig afgræsning. Markerne kan de kommende mange år følges og være en flerårig basis for inspiration og erfaring.

Note 34. Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Formålet med projektet er at kortlægge det nuværende niveau af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme i skrabe- og økologiske æglæggerbesætninger samt at undersøge den ernæringsmæssige sammenhæng.

Der vil blive redegjort for variation mellem produktionssystemer og hønselinjer. Det undersøges, om det er muligt at identificere nogle blodparametre, der er korreleret med risikoen for udvikling af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme, og dermed kan bruges forebyggende til at undgå udvikling af problemadfærd.

Dataindsamlingen vil blive udført i 50 besætninger fordelt ligeligt på besætninger med skrabehøner og økologiske høner. Fjerdrag- og hudbedømmelser vil blive foretaget, og strøelsesprøver vil blive analyseret for indhold af fjer. Disse data vil blive sammenholdt med foderprøver analyseret for næringsstofindhold. Endelig vil der blive udtaget blodprøver i udvalgte besætninger med henblik på analyse for mulige risiko-parametre. På kort sigt vil projektet således bidrage med relevant dokumenteret information til vurdering af muligheden for og konsekvenser af et eventuelt forbud mod næbtrimning i den konventionelle ægproduktion. I det lange perspektiv vil projektet bidrage til udvikling af en metode til at undgå udvikling af fjerpilning.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 35. Færre døde høns

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2012 – december 2014

Formålet med projektet er at identificere og konkretisere den aktuelle variation i dødelighed mellem flokke, som kan henføres til managementforskelle.

Der indsamles data fra 15 flokke af økologiske høns. Flokkene besøges ved 35 ugers alderen, hvor 100 høns pr. flok bl.a. vejes og fjerdragtb dømmes og mærkes op med fodringe. Alle mærkede høns undersøges igen ved afslutning af æglægning og der foretages en obduktion på en stikprøve på 20 mærkede høns. Mærkede høns, som dør i perioden fra 35 uger til afslutning af æglægning, registreres ved nummer og dødsdag samt indsendes til obduktion.

Ægproducenternes generelle management (fodring, hygiejne sygdomsforebyggelse og – håndtering) kortlægges ved et interview. Sammenhænge mellem tilstand ved 35 uger og sygdomme ved afslutning af æglægning, herunder parasitbelastning kvantificeres. Sammenhæng mellem tilstand ved 35 uger og overlevelse fastlægges.

Den enkelte producent får et feed-back på dødsårsager på de indsendte døde høns samt en opgørelse over fundne sygdomme på obducerede høns ved afslutning af æglægning. Der gennemføres herefter individuelle semistrukturerede kvalitative interviews på en gruppe af økologiske ægproducenter med henholdsvis høj og lav dødelighed med henblik på at indkredse muligheder for systematisk at forebygge en høj dødelighed. Resultaterne fra de undersøgte sammenhænge kombineres med ny viden om risikofaktorer på flok niveau, fra et stort internationalt projekt, hvori de 15 danske flokke indgår.

Note 36. Resistens mod gulrust i hvede og triticales

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2011 – december 2013

Formålet er at øge dyrkningssikkerheden af økologisk dyrket hvede og triticales ved brug af rust-resistente sorter. I 2009 blev økologisk vintertriticales angrebet af en ny type gulrust, som er meget aggressiv. Angrebene var så voldsomme, at de fleste økologiske landmænd mistede hele avlen af triticales. I 2010 har samme type gulrust spredt sig til vårhvede, hvilket betyder, at økologisk dyrkning af både vintertriticales og vårhvede nu er blevet yderst usikker. Økologisk dyrkede sorter bør indeholde en robust og effektiv resistens mod rustsvampe, specielt gulrust. Konventionelt landbrug ser kun på gulrust i vinterhvede.

Undersøgelserne har i projektperioden 2011-2012 bestået af:

- Påvisning af nye smitteracer af gulrust.
- Bestemmelse af resistens mod mindst 10 forskellige smitteracer af gulrust som grundlag for analyse af resistensens "holdbarhed".
- Undersøgelse af vårhvede- og triticalesorters rustmodtagelighed i smitteforsøg med kendte smitteracer under markforhold.

Forsøgsserien afsluttes i 2013 med fokus på marksmitteforsøg i vårhvede og vinter-/vårtriticales med udvalgte racer af gulrust.

Note 37. Miljøsikker produktion af ungsvin på friland

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Projektets formål er, at udvikle et system til produktion af økologiske grise, der lever mindst halvdelen af deres liv på friland. Systemet skal være robust, forstået som både miljøsikkert og konkurrencedygtigt i forhold til indendørs opstaldning.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Konkret undersøges flytbare hytte- og hegnssystemer målrettet smågrise og ungsvin i alderen 7 uger til 3½ måned. Det er et krav til konceptet, at der samtidig udvikles en sædskiftepraksis så der ikke opstår problemer med sort jord og nedsivning af næringsstoffer.

Målet er et system, der kan give den økologiske svineproduktion et løft, både produktionsmæssigt og imagemæssigt. Samtidig forventes det, at medføre en væsentlig besparelse i forhold til traditionel indendørs opstaldning.

Note 38. Vintervelfærd for so og grise i farefold med pil

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektet har til formål at afdække, om pilebevoksning på farefolde medfører forbedret velfærd for søer og pattegrise gennem for eksempel at give skygge om sommeren og mulighed for læ om vinteren.

I projektet gennemføres adfærdsobservationer på søer og pattegrise i to økologiske sobesætninger med pilebeplantning i faremarken. Der indsamles data fra både højdrægtige søer og søer med små henholdsvis store pattegrise. Det registreres, om dyrene opholder sig i pilebevoksningen og hvad de i givet fald foretager sig. Som kontrol inddrages søer og pattegrise fra farefolde uden pil.

Som resultat af undersøgelsen fås en opgørelse over pilens effekt på dyrenes adfærd og brug af foldareal, så man kan vurdere, om pilen øger tilgængeligheden af ude-arealet på tværs af årstider, sammenlignet med farefolde uden pil. Viden om forskelle i dyrenes brug af pilearealer afhængig af grisenes alder og vejrforhold kan udnyttes af de økologiske svineproducenter til at optimere fold- og sædskifte med pil, og kan inddrages i generelle beslutninger om etablering af energiafgrøder i samspil med husdyrproduktion.

Note 39. Frostfri vand til smågrise på mark

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Formålet er, at udvikle ny teknologi til naturlig svineproduktion der muliggør udendørs fravæning året rundt. Konkret udvikles der et frostfrit system til vand målrettet smågrise fra 10 til 40 kg.

Effekten af projektet vil være et langt mere robust system til udendørs fravæning hele året, hvilket vi forventer, vil give større muligheder for systemer der holder grisene på markerne i længere tid end de 7 uger der pt er det normale for økogrise. Udviklingen af løsninger der kan optimere brugen af lavteknologiske systemer vil i det større perspektiv reducere resurseforbruget (ingen brug for fravænningsstalde). Sidst men ikke mindst forventes fravæning på markerne at forbedre smågrisenes sundhed, hvilket passer fint med de foreløbige resultater fra praksis.

Note 40. Optimering af økologi og dyrevelfærd på mindre økologiske bedrifter

Tilskudsmodtager: Dyrenes Beskyttelse

Hovedformål: Forskning og Forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Projektets formål er at styrke udviklingsmulighederne og konkurrenceevne for små og mellemstore økologiske brug.

Projektet består af 2 arbejdsopgaver:

- Udvikling og demonstration af koncept for alsidig planteavl og husdyrhold på mindre økologiske brug. Det vil ske en udvikling og demonstration af Agroforestry med nyttetræer og nyttedyr. Der udformes et landskab fra bunden af til husdyr, som af natur er skovdyr. Der vil ske en test af driftssystemet herunder fleksibel indhegning. Derudover vil der blive arbejdet med et anlæg og driftssystem til hold af høns, hvor der både er produktion af æg og kød.
- Ny teknologi til små alsidige brug. Der vil ske en udvikling og demonstration af teknologi/teknik til små og mellemstore brug. Der arbejdes med forslag til indretning og placering af multianvendelige klimatelte, der skifter mellem at huse forskellige funktioner. Der arbejdes med forslag til redskaber som kan flytte vand og foder rundt i folden, høst og pleje af frugt, bær og grøntsager i højbede.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 41. Biodynamisk salgsfremme via sociale medier og via direkte kundeinformation

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Hovedformål: Afsætning

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – December 2013

Formålet med projektet er at styrke den generiske salgsfremme af biodynamiske produkter for at sikre, at den stigende produktion hos nuværende biodynamiske landmænd (arealet er steget ca. 130 % siden 2007) og kommende omlæggere bliver solgt som biodynamisk. Projektets aktiviteter retter sig primært til forbrugergrupper, der er motiverede for at få oplysning om biodynamiske fødevarer: medlemmer af fødevarefællesskaber, kunder i helsekostforretninger, i øko-butikker og velassorterede supermarkeder.

Desuden vil der i projektet udvikles aktiviteter på sociale medier for at udvide dialogen med de nævnte forbrugergrupper samt informere om de biodynamiske holdninger, metoder og resultater til brugere af Facebook og relevante emne/debatgrupper. En særlig målgruppe er medlemmer af Danske Madpublicister, Madbloggere og Danske Fødevarer- og Landbrugsjournalister, der på forskellige måder er formidlere af smag, baggrundsviden, nytænkning og eksperimenter inden for fødevarer. Der vil være særligt fokus på dialog med unge voksne forbrugere, der er motiveret af holdninger og værdier der er grundlæggende økologiske, men også omfatter andre aspekter. Hertil er de sociale medier oplagte og synergien mellem den virtuelle salgsfremme og direkte kundeinformation er central i projektet.

Et vigtigt formål med aktiviteterne er at aflive evt. negative myter om biodynamisk dyrkning, og kommentere/korrigere de positive – til tider for positive - forestillinger, nogle har. Begge dele er vigtige for at give forbrugerne reel oplysning at vælge biodynamiske produkter ud fra. Projektets effekt vil være større og dybere viden om biodynamiske produkter hos målgrupperne og større motivation til at vælge biodynamisk. Vurderingen er, at de vil øge salget af biodynamiske produkter med 15-20 %, svarende til en omsætningsstigning på 7,2 - 9,4 mio. kr. i 2013.

Note 42. Optimering af dyrkningssikkerhed i økologisk kernefrugt

Tilskudsmodtager: GartneriRådgivningen

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2012 - december 2014

Den største trussel mod produktion af økologisk kernefrugt, er angreb af sygdomme og skadedyr. For at fremme den bæredygtige udvikling, og øge udbyttet af frugt med en salgbar kvalitet i økologisk produktion, er det nødvendigt at øge dyrkningssikkerheden.

Projektet består af følgende arbejdsplaner:

- Svampebekæmpelse i æble og pærer: Beslutningsstøttesystemet RIMpro er det mest udbredte beslutningsstøttesystem til svampebekæmpelse i æbler og pærer i Europa. Ved hjælp af RIMpro ønskes timingen, og dermed effektiviteten af en bekæmpelse, optimeret. Beslutningsstøttesystem tilpasses til danske forhold og virkningen demonstreres. Til bekæmpelse af æbleskurv bruges det godkendte svovl, eller kaliumbicarbonat på dispensation. Til bekæmpelse af sodplet bruges rapsolie, eller kaliumbicarbonat på dispensation. Til bekæmpelse af æbleviklere bruges hhv. Madex eller Dipel. Demonstrationerne vil blive udført hos tre avlere, så vidt muligt fordelt geografisk over landet, så flest mulige producenter har mulighed for at få demonstreret systemet under lokale klimaforhold. Timingen og virkningen af behandlingerne vurderes via angrebsniveauet af skadevolderen, minimum ved høst.
- Forvirringsteknik mod viklerskader på frugt: Brugen af feromondispensere med feromoner fra 5-6 viklerarter, som gør skade på æbler, blev godkendt til brug i Danmark i foråret 2010. Ophængning af feromondispensere vil blive foretaget minimum på 3 lokaliteter i Danmark, hvor der ikke sprøjtes, og virkningen af dispenserne følges og afrapporteres.
- Forebyggelse og bekæmpelse af æblebladhvæpse: Æblebladhvæpse er et af de skadedyr, som reducerer udbyttet mest i økologiske æbler. I nogle sorter og nogle år kan udbyttet reduceres til ingenting. I projektet vil den nyeste udenlandske og lokale viden opsamles, og viden om metoder til forebyggelse og bekæmpelse vil blive demonstreret og formidlet.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

- Varmtvand mod lagerråd: Viden fra et pt. igangværende Ph.d.-projekt om virkning af varmtvand på kvaliteten af æbler, og effekt overfor forskellige lagersvampe, vil blive demonstreret på et af de større frugtlagre.
- Resistente og robuste sorter: Viden om robuste sorter indsamles hos de økologiske avlere, i usprøjtede æblesortsforsøg på Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet, ved studierejser til Tyskland og Sverige, samt ved screening af aktuelle fagtidsskrifter. Viden demonstreres og formidles ved markvandring, den årlige temadag og gennem nyhedsbreve.
- Udtynding ved at bruge salt, eller mekanisk udtynding: Salt er det middel til udtynding, som indtil videre har virket bedst i æblesorten 'Elstar'. I projektet demonstrere virkningen i 'Elshof' og andre sorter, som behøver udtynding, samt arbejde på at få salt godkendt til brug i Danmark til udtynding af frugt. Der findes maskiner til mekanisk udtynding i Danmark. Disse vil blive brugt i 1-3 økologiske plantager for at demonstrere virkningen.

Note 43. Spuleomrøring – innovativ og en enkel omrøring af tørstofrig biomasse i biogasanlæg

Tilskudsmodtager: Bjarne Viller Hansen

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 - december 2013

Projektets formål er at udvikle/designe og afprøve ny eksperimenterende teknologi til indfødning og omrøring af tørstofrig biomasse i biogasanlæg baseret på eksisterende gylletanke, således at økologiske produktionslandbrug kan anvende almindelige gylletanke som biogasreaktorer.

Lykkes projektet, vil effekten være, at det bliver økonomisk rentabelt at producere økologisk biogas med udgangspunkt i eksisterende gylletanke med en robust og selvkørende indfødning- og omrøringsteknologi, der kan håndtere tørstofrig biomasse, som f.eks. kløvergræsensilage.

Der designes og monteres et system af omfangsrør og spulerør, som spuler tynd biogasgylle fra bunden af reaktoren ud over flydelaget, som derved holdes fugtigt og i bevægelse. Indfødning af ny biomasse etableres fra eksisterende fortank og biomassen tilføres reaktoren via de samme omfangsrør og spulerør om nævnt ovenfor. Systemet afprøves og resultaterne formidles via artikler i fagblade, åbent-hus arrangementer, på økologikongressen samt via internettet f.eks. via okologi.dk.

Note 44. Økologisk Fuldkorn II

Tilskudsmodtager: Agrológica

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juni 2013 - december 2013

Almindelig planteforædling foregår normalt ved at krydse nogle af de bedste af de almindelige sorter på markedet, og udvælge de bedste individer af afkommet. I nogle afgrøder til økologisk landbrug findes der ingen gode sorter på markedet, og der er derfor behov for at arbejde mere undersøgende for overhovedet at identificere genetisk materiale, der kan bruges som udgangspunkt for videre forædling. Dette kan være en meget lang process, men kan til gengæld resultere i mere nyskabende produkter.

Økologisk Fuldkorn II bygger videre på tidligere års arbejde indenfor nogle af de afgrøder, hvor det vurderes, at planteforædlingen bør vedligeholdes, fordi der fortsat sker fremskridt, og at der er perspektiver i videre udvikling. Projektet vil

- undersøge sammenhængen mellem såtid og bagekvalitet i vårhvede
- screene kvaliteten i durum, emmer og andre tetraploide hvedearter
- undersøge bagekvaliteten af nøgenbygssorter
- videreudvikle stråstiv vårrug
- undersøge potentialet ved dyrkning af alternative hvedearter
- videreudvikle vinterhavre, nøgenhavre og oliehavre
- prøvedyrke Cañihua
- opformere økologiske og gamle nordiske vinterhvedesorter

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Note 45. COBRA - Coordinating Organic plant Breeding Activities for Diversity

Tilskudsmodtager: Agrologica

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2016

COBRA er et stort projekt med 41 partnere fra 16 forskellige europæiske lande. Projektet søger at udvikle metoder til forbedring og effektivisering af økologisk planteforædling. Særligt fokuseres der på 1 at udvikle metoder til at arbejde med populationer i stedet for med genetiske ensartede sorter og at udvikle sorter og populationer med resistens mod udsædsbårne sygdomme.

I normal planteforædling udvælger man planter, som har de egenskaber man ønsker, og opformerer disse til en sort. I selvbestøvende arter som hvede og byg bliver en sort på den måde genetiske ensartet. Hvis man ønsker større diversitet i marken for at opnå et mere naturligt økosystem og robusthed i dyrkningen, bliver man nød til at udvikle nye metoder til at undgå planter med uønskede egenskaber. I projektet vil der blive udviklet metoder til masseselektion af mangfoldige populationer, både i form af mark-selektion og selektion af høstede kerne.

Udsædsbårne sygdomme udgør et særligt problem i økologisk planteforædling, både fordi emnet har været uden prioritet i konventionel planteforædling, hvor denne gruppe af sygdomme bekæmpes ved bejdsning med svampedræbende midler, men også fordi de metoder, som man plejer at bruge i økologisk landbrug, f.eks. sædskifte, ikke har effekt på de udsædsbårne sygdomme, som følger frøet og ikke marken. Projektet vil udvikle et differential-sortiment af smitteracer, som kan forbedre den økologiske resistensforædling af hvede.

Note 46. Æblesorters robusthed med "Topaz-plet" - en ny æblesygdom

Tilskudsmodtager: Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2014

Usprøjtet æbleproduktion er blevet vanskeligere, da en ny æblesygdom er blevet et udbredt problem. Sygdommen kaldes "Topaz-plet", da den skurvresistente æblesort Topaz er meget følsom for sygdommen. De plettede æbler er usælgelige og følsomme sorter kan få 100 % angreb.

Formålet med projektet er at kortlægge relevante æblesorters modtagelighed for "Topaz-plet". Undersøgelsen foretages i 11 usprøjtede, økologiske æbleplantninger i hele landet. Samtidigt undersøges DNA fra hhv. syge og sunde æbler for at identificere den skadevoldende organisme. Organismen er nemlig ikke identificeret. Derfor mangles i høj grad viden om, hvordan "Topaz-plet" overvintrer og smitter. Denne viden forventes at kunne få ved DNA-analyser i 2014.

I projektet indsamles de erfaringer der måtte være med Topaz-plet fra udlandet, indsamle klimadata fra de undersøgte plantager og sammenholde det med sorterens angrebsgrad. Disse data vil sammenlagt med DNA-analyserne gøre det muligt dels at lave en liste over sorter der kan anbefales som robuste overfor sygdommen, dels at lave en vejledning i, hvordan sygdommen kan forebygges. Effekten vil være øget dyrkningssikkerhed for usprøjtede økologiske æbler.

Note 47. Læring og oplevelse på alsidigt økologisk landbrug

Tilskudsmodtager: Kalø Økologisk Landbrugsskole

Hovedformål: Uddannelse

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at skabe et besøgs- og demonstrationslandbrug på Kalø Økologisk Landbrugsskole. Kalø har med sin placering i Nationalparken Mols Bjerge et udgangspunkt for at formidle viden og oplevelser om økologisk landbrug. Placeret klods op af et af Østjyllands største turistområder (Ebeltoft/Mols) og tæt på Århus vil "kundegrundlaget" for projektet være på plads allerede inden projektet starter.

I projektet etableres oplevelsessti, informationstavler, GPS rute samt foldere der fortæller om økologisk landbrug. Alt sammen tiltag der skal sikre, at gæster går hjem med både en forståelse af hvad økologisk landbrug er og en god oplevelse.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det vurderes, at det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 48. Æblefrø til æbleoaser

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: August 2013 – december 2013

Projektet har til formål at skabe æbleoaser ud af æblefrø med gode gener. Effekten af projektet vil være øget mangfoldighed i landbrug, skove og haver, samt et grundlag for udvikling af nye æblesorter, der er velegnede til økologisk dyrkning.

Pometet i Tåstrup rummer ca. 300 gamle danske æblesorter. Af disse er ca. 70 sorter udvalgt som velsmagende og velegnede til økologisk dyrkning. Frø af disse sorter rummer dermed genetisk potentiale for nye, robuste og velsmagende æblesorter.

I projektet formidles disse frø, så de kan blive til plantninger af æbletræer af nye sorter. Projektet omfatter indsamling og tørring af æblefrø. Udarbejdelse af vejledning i frøformering af æbler. Formidling af frø og frøplantevejledning ved Pometets åbent hus-dag d. 29/9. Afholdelse af kursusdag, hvor man indsamler frø og underviser i frøformering. Oprettelse af ERFAGruppe af de kommende æbleoaseejere. Æbletræerne kan anvendes i skove, læbælter og markhjørner, i haver og parker samt i økologiske hønsegårde og eksperimenterende frugtplantager.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det vurderes, at det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 49. Nye ejer- og produktionsformer på Samsø – udvikling af foreningen Økologisk Samsø

Tilskudsmodtager: Økologisk Samsø

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at udvikle fundamentet for en ny ejerskabs- og produktionsform for økologiske landmænd og producenter på Samsø. Projektet skal inspirere til en ny ejerformsmodel, der gør generationsskifter og opstart af økologisk landbrugs- og fødevarerproduktion overkommelig for den enkelte iværksætter. Projektet baner vejen for samspil og samarbejder om nye produktioner og samfundsmæssige opgaver, som løfter den økologiske udvikling – både mht. produktion, økonomi og livskvalitet.

Indhold:

- Udvikling af en juridisk- og økonomisk model, der tager udgangspunkt i et økologisk Samsø, men som også kan bruges af andre landmænd og producenter.
- Beskrivelse af det faglige fundament
- Formulering af handlingsplan og en skitse til en samarbejdsmodel

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det vurderes, at det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 50. Udvikling af økologiske strand-, hav- og jordbrugsproduktion på Endelave

Tilskudsmodtager: Andelsforeningen "Smag på Endelave"

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: August 2013 – december 2013

Projektets formål er at udvikle nye økologiske produktioner på Endelave baseret på strandvejbred, sukkertang og sennepsfrø. Planterne er specifikke for Endelaves naturressourcer, som er kendetegnet ved strand, hav og land. Eksperimenterne skal efterfølgende omsættes til bæredygtige forretninger, som på sigt skal medvirke til, at øen omlægges til 100 % økologi, og at der skabes et bæredygtigt ø-samfund.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Der udvikles økologiske dyrknings-, forarbejdnings-, og forretningskoncepter for produkter baseret på:

- Strandvejbred - kendetegnet ved højt mineralindhold og bakteriehæmmende effekter. Der gennemføres dyrknings- og udplantningsforsøg samt undersøgelser af høst og tørringsmetoder. Strandvejbred testes som ingrediens i mineraltilskud til dyr samt som mel-ingredient i fødevarer (brød).
- Sukkertang - kendetegnet ved højt vitamin- og mineralindhold. Sukkertang dyrkes allerede, og i projektet udvikles forarbejdningsmetoder og en ny økologisk mineralfoderblanding til får og kvæg.
- Sennepsfrø - egnet som ingrediens i en lang række fødevarer. Nye produkter af sennepsdressing fx med sukkertang og senneps krydderier udvikles, og forretningspotentialer for afgrøden beskrives.
- Projektets resultater vil blive formidlet via fagblade, åbent-hus arrangementer på økologikongressen samt via internettet herunder foreningens hjemmeside og via okologi.dk

Note 51. Komposteringsmetoder til småskalaforbrug

Tilskudsmodtager: Krogerup Avlsgaard A/S

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: August 2013 – december 2013

Krogerup Avlsgaard ønsker at udvikle et udviklings- og besøgscenter for småskala-komposteringsmetoder. Indsatsen koncentrerer sig til iltede komposteringsmetoder, især milekompostering samt på at bruge lokale ressourcer.

Komposteringsmetoderne målrettes planteavlslbrug og gartnerier med højværdiproduktion på 1-30 ha, som har behov for at kompostere egen biomasse, evt. i kombination med lokalforarbejdning. Besøgscentret formidler dagligt viden om komposteringsmetoder og –processer til de mange besøgende.

- Udvikling af milekompostering af organisk affald samt maskintilpasning, som passer til målgrupperne.
- Mindre eksperiment med fladekompostering.
- Metode-evaluering og formidling.

Note 52. Selvforsyning med energi via minibiogasløsning

Tilskudsmodtager: Jørgen Holst

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Projektets formål er at udvikle et minibiogassystem, der afgasser fast gødning og gylle, samt evt. andre tilgængelige former for biomasse fra lokalområdet. Systemet skal udvikles til mindre gårde på 50-100 ha, som har mindre husdyrhold, og som ikke har mulighed for at blive sluttet til større biogasanlæg. Det overordnede formål er at opretholde en tidsvarende og bæredygtig husdyrproduktion på mindre gårde, så de kan bevares som hel- eller deltidsbrug. En robust økonomi for disse fremmes ved, at de bliver selvforsynede med energi og får en bedre gødningsvirkning af husdyrgødningen. Konkret tages udgangspunkt i Højagergård

Minibiogassystemet vil bidrage til at gøre det bæredygtigt, økonomisk samt praktisk muligt at opretholde husdyrproduktion på mindre gårde, herunder gøre det interessant og rentabelt – også for unge - at opstarte produktion på mindre landbrug. Desuden: Forbedret næringsstofudnyttelse, energi-produktion, bedre arbejdsgange, en naturligt afpasset bygningsmasse til gården (ingen store anlæg) samt en løsning, der tilgodeser lokalsamfundet.

Der dimensioneres og designes et minibiogasanlæg, der passer til 200 slagtesvin og 10 ha. Der gennemføres beregninger af rentabilitet, og det økonomiske perspektiv beskrives, herunder konsekvensen af bedre gødningsvirkning af at afgasse gødning. Projektets konkrete aktiviteter vil resultere i en vejledning og anbefalinger vedrørende nye biogassystemer på mindre landbrug. Der formidles resultater i artikler og ved Økologikongressen.

Note 53. Low input – mælkeproduktionssystemets indvirkning på økologisk bæredygtighed og mælkesundhed

Tilskudsmodtager: Ole Panduro

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Formålet med projektet er at demonstrere og dokumentere et dansk økologisk "low input" mælkeproduktionssystem.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Effekten af dette projekt er, at så mange økologiske mælkeproducenter bliver oplyst om mulighederne i "low input" systemets fordele og begrænsninger.

Projektet består af:

- Beskrivelse af konceptet og dets fordele og ulemper
- Vurderer konceptet i forhold til de nyeste bæredygtighedsmodeller
- Vurderer konceptet i forhold til mælke kvalitet og mælkesundhed
- Demonstrere og formidle konceptet og projektets resultater i form af åbent-hus arrangementer, artikel i fagblad og nyhedsbreve, pressemeddelelse og på Økologikongressen.

Note 54. Udvikling af økologisk honning fra Livø – nye metoder og produkter

Tilskudsmodtager: Naturstyrelsen Himmerland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2013

Livøs bier er økologiske, og projektet skal udvikle den økologiske honning-værdikæde på Livø – fra nektar i marken – via bistade og tavle-system – til færdige honning-produkter. Målet er en større produktion og et bredere sortiment af spændende økologiske honningprodukter, samtidig med at Livøs biproduktion fastholder sin status som en sund og anerkendt renavls- og parringsstation i Dronningeavlforeningen.

Indhold:

- Udvikling af sikker føde-forsyning fra 1. maj til primo september til på sigt ca. 60 bifamilier, således at bierne er sunde og kan producere honning med forskellige smagskarakteristika gennem sæsonen, og således at øen får en sund og attraktiv vegetation – til oplevelser og salg af produkter.
- Afprøvning af fysiske materialer: Bistader med tavle-system til håndtering af mindre partier honning, tavlesystem til 'tavle-honning', røring og håndslugning, således at honningen får den ønskede kvalitet
- Udvikling af honningsortiment med de ønskede smagskarakteristika, samt to nye typer tavlehonning, bl.a. udvikles tavlehonning i samspil med bierne, ved at bierne bygger tavle og placerer honning i glas.

Note 55. Fjerpilning

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold: Januar 2013 – december 2013

Målet med projektet er at udarbejde håndbog, som producenten kan anvende til at identificere sandsynlige årsager til fjerpilning i et givent hold, og som producenten kan slå op i for at få anbefalinger til, hvorledes problemet evt. kan løses med udgangspunkt i den identificerede årsag.

Projektet består af to delprojekter, hvor det første omhandler udarbejdelsen af en håndbog til producenterne omkring fjerpilning med anbefalinger til korrigerende handlinger for at håndtere opståede problemer med fjerpilning og evt. kannibalisme hos æglæggende høner i de tre alternative produktionsformer – skrabe-, frilands- og økologisk produktion.

Andet delprojekt omhandler overvågning og formidling af international forskning på området. Der foregår fortsat meget forskning indenfor fjerpilning. Det er i producenters interesse at være opdateret på resultaterne med henblik på hurtigst muligt at kunne tage de nyeste resultater i anvendelse samt for at afdække, om der er oversete områder, der skal arbejdes med.

Note 56. Øko-gedekid som convenience-gourmetmad

Tilskudsmodtager: Janne Brændby

Hovedformål: Produktudvikling

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2014

Økologiske bukkekid i gedemælksproduktionen bliver i dag aflivet efter fødslen, fordi der ikke findes afsætningskanal eller efterspørgsel for kidkød. Det er en ærgerlig historie, og det er spild af ressourcer. Igennem projektet vil der udvikles udskæring, forbehandling og opskrifter på unge kid. Idéen er at tage udgangspunkt i Lørdagskyllingen og udvikle en middagsret, der er nem at tilberede, delikat og med høj ernæringsværdi. Den vil kunne indgå i det Ny Nordiske Køkken.

Noter til supplerende oplysninger – ændringsbudget 2013

Udviklingsopgaven vil ske sammen med kokken Claus Udengaard og afprøvet på en udvalgt forbrugergruppe. Projektets endelige resultat vil være en anvendelse af kiddene, en historie, der kan fortælles, en opskrift, der sikrer den bedste gastronomiske oplevelse og en kalkule, herunder et overslag over hvad slagtingen må koste.

Note 57. Nænsom, lokal slagting af fjerkræ

Tilskudsmodtager: Peter Kirk-Haugstrup

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold: Juli 2013 – december 2014

Projektets formål er at udvikle en måde, hvorpå fjerkræets lidelser i forbindelse med indfangning og transport til slagting og aflivning kan fjernes eller mindskes. Samtidig vil udvikles en måde, hvor forbrugernes adgang til lokaltproduceret, fersk, økologisk slagtefjerkræ fremmes. I overensstemmelse med gældende lovgivning vil vi undersøge, hvordan logistikken kan indrettes, således at fjerkræ kan aflives og slagtes ved slagteevents på bedriften i regi af en forbrugerforening/ fødevarefællesskab.

Overordnet set vil det gøre det muligt for mange flere mindre ejendomme at etablere fjerkræproduktion; det vil øge udbuddet af lokalproducerede fødevarer og fremme livet i landdistrikterne.

Der udarbejdes en vejledning, som gøres tilgængelig via internettet herunder f.eks. okologi.dk og dyrenesbeskyttelse.dk. Derudover formidling via fagblade.

Note 58. Produktion af økologiske danske figner i uopvarmede plasttunneler

Tilskudsmodtager: Westergaards Planteskole

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold: Maj 2013 – juni 2015

Formål:

- At skabe det videnmæssige grundlag for en dyrkning og afsætning af dessert-figen i Danmark.
- At optimere dyrkningsparametrene sortsvalg, voksemedier, vanding, samt temperatur og fugtighed i dyrknings- og post harvest situationer.
- Ved vareprøver at vurdere størrelsen af markedspotentialet for det færdige produkt.

Projektet har potentiale som udslagsgivende faktor for færdigudviklingen af en for danske gartneri helt ny niche-kultur med afsætningsmuligheder inden for bl.a. hotel- og restaurationsbranchen.

Projektet vil gennemføre kontrollerede dyrkningsforsøg i plasttunnel med de 3-4 mest lovende sorter af spisefigen, *Ficus carica*, med det formål at optimere sortsvalget, dyrkningsparametre og post-harvest behandlingen. Der produceres færdigvarer i mængder af en størrelse, der muliggør en vurdering af markedspotentialet i samarbejde med aftagere og slutbrugere. Der gennemføres smagsanalyser af det færdige produkt ved blindtests.

Projektets resultater formidles via westergaard.dk, åbent-hus arrangement og artikler i fagblade.

Note 59. Rejsehold: Dyrevelfærd By Heart.

Tilskudsmodtager: BusinessByHeart v/ Pernille Plantener

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold: Maj 2013 – juni 2013

Projektet omfatter konsulenthjælp til udarbejdelse af ansøgninger under FØL-runden pr. 13. juni 2013. Fælles for projekterne – og dermed for rejseholdets berettigelse – er at det vedrører eksperimenterende økologi på mindre landbrug, der ønsker at medvirke til nye standarder inden for dyrevelfærd – stadig bæredygtigt såvel økonomisk som på alle andre måder.

Rejseholdets opgave er at drøfte og udvikle på idéerne, så de bliver konkrete og mulige at undersøge og drage konklusioner om i praksis, samt skrive dem ind i fire separate ansøgninger.